

К.і.н., доц. Жиряков О. Ю., Козинець В. С.

*Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького, Україна*

Білль Канзас -Небраска

Території новостворених штатів Канзасу і Небраски раніше були місцем проживання індієських племен, і так само вони являли собою плацдарм для реалізації економіко-політичних цілей обох ворогуючих сторін. Американське фермерство, яке безперервно поповнюється за рахунок імміграції з Європи, десятиліттями боролось за «вільну землю», проти великого землеволодіння. Довгий час після Міссурійського компромісу фермерство було впевнено, що великі землі простору на північ від паралелі 36 градусів 30 хвилин ніколи не будуть перетворені в рабовласницькі латифундії. Білль Канзас -Небраска і скасування Міссурійського компромісу обрушилися на сіверян як грім серед безхмарного неба [1]. Поглиблення кризи рабовласницького плантаційного господарства призвело до того, що величезний потік жителів півдня почав заселяти нові землі, будувати міста і створювати латифундії. Багато з них рішуче підтримували південну ідеологію і емігрували спеціально для забезпечення розширення рабства. Південні іммігранти заснували багато міст в штаті, включаючи Лівенуорт і Ачісон. Для представників демократичної партії прийняття цього закону означало розширення сфери впливу як економічної, так і політичної.

При відкритті сесії Конгресу сенатор Г. Додж з Айови відзначив, що він хотів би внести законопроект, який передбачає створення територіального уряду в Небрасці. Це дало новий поштовх до дискусії питання про рабство в Конгресі[2].

4 січня 1854 року сенатор Стівен Арнольд Дуглас (демократ зі штату Іллінойс) вніс на розгляд комітету у справах територій білль. У законопроекті передбачалося створення на величезній новій території штатів Канзас і

Небраска, яка простягається від Канзасу на північ до 49-ї паралелі. Складався він з 20-ти статей і передбачав, що коли в Союз буде прийматися штат Небраска, або будь-якої його частина, в конституції нового штату питання про рабство вже буде вирішене. Проблема, на думку Дугласа, була в тому, щоб перенести обговорення рабства зі стін Конгресу в законодавчі збори території, тобто надати вирішення питання самим поселенцям. Це був так званий принцип «суверенітету скваттерів», який Дуглас намагався представити як найбільш демократичне вирішення проблеми рабства[3].

У період з 1 січня по 15 березня в парламенті засідали десять законодавчих зборів незалежних штатів, де представники штатів Мен, Массачусетс, Род-Айленд, Нью-Йорк і Вісконсін протестували проти проходження законопроекту Канзас-Небраска. Законодавчі органи штату Пенсільванія, Нью-Джерсі і Огайо, незважаючи на демократичні погляди, відмовилися голосувати з приводу цього питання. Каліфорнія не зробила ніяких дій. До Конгресу було подано чимало негативних петицій з приводу запропонованого договору, але все ж їм не вдалося уникнути його узаконення. У цей період закон зазнав кілька правок і був підданий критиці, проте, коли дебати в Сенаті завершилися, 4 березня 1854 року більшість голосів було віддано в сторону прийняття білля[2].

Ухвалення білля стало останньою мирною точкою перетину економічних укладів півночі і півдня. Фактично на території штату Канзас почалася громадянська війна, яка стала своєрідною міні підготовкою до найбільшої події в історії США - до громадянської війни. Закон Канзас-Небраска так само посилював політичну поляризацію і сприяв розпуску колишньої партійної системи, що призвело до виникнення нової політичної ситуації. Партія вігів розпалася, а їй на зміну прийшла новостворена Республіканська партія.

Література:

1. Куропяткин Г. П. Вторая американская революция / Геннадий Петрович Куропяткин. – М: Государственное учебно-педагогическое издательство Министерства просвещения РСФСР, 1961. – 38 с.

2. Rhodes J. History of the United States from the Compromise of 1850 to the McKinley-Bryan Campaign of 1896 / James Ford Rhodes. – New York: The Macmillan Company, 1920. – 549 с.

3. Алentieva T. V. Билль Канзас-Небраска 1854 года в отражении общественного мнения северян [Электронный ресурс] / Т. В. Алentieva // Актуальные проблемы исторической науки и исторического образования (К 10-летию исторического факультета БирГСПА): Материалы международной научно-практической конференции, г. Бирск, 30-31 мая 2008 г. / Под общ. ред. проф. С.М. Усманова и проф. Р.Б. Габдулх. – 2008. – Режим доступа до ресурсу: <http://america-xix.org.ru/library/alentieva-kansas>.